

Taloudellinen analyysi ja operatiiviset riskit

Lausunto luonnoksesta valtiovarainministeriön asetukseksi luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävästä lisäpääomavaatimuksesta (järjestelmäriskipuskuri)

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Finanssivalvonnalta lausuntoa luonnoksesta valtiovarainministeriön asetukseksi luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävästä lisäpääomavaatimuksesta (VM 145:00/2017). Valtiovarainministeriön asetuksen antovaltuutus sisältyy eduskunnan hyväksymän lain luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta 6a §:ään.

Finanssivalvonta pitää asetusluonnoksen sisältöä perusteltuna ja lausuu kunioittavasti seuraavaa.

Rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävä lisäpääomavaatimus (järjestelmäriskipuskuri) on keskeinen täydennys makrovaikausvälineisiin. Järjestelmäriskipuskurilla voidaan tarvittaessa tukea erityisesti luottolaitosten kykyä kestää tappioita ja siten myöntää luottoja talouden ongelmatilanteissa. On tärkeätä, että järjestelmäriskipuskuri voidaan asettaa riskejä ennalta ehkäisevästi tai vaihtoehtoisesti myöhemmin jolloin sillä voidaan turvata taseessa jo olevan pääoman säilyminen riskin kattamiseksi (voitonjaon rajoittaminen).

Järjestelmäriskipuskuri asetetaan luottolaitoksille tilanteessa, jossa rahoitusjärjestelmän rakenteelliset riskitekijät ovat omiaan lisäämään pankkikriisien todennäköisyyttä tai niiden vaikutusta reaalitylouteen. Riskitekijöitä ovat erityisesti luottolaitossektorin riskikeskittymät mutta myös kytkökset muihin luottolaitoksiin.

Puskurin tehokkuus ja toimivuus makrovakaussäilyneenä edellyttävät, että edellytykset sen soveltamiselle ovat riittävän kattavat. Muussa tapauksessa järjestelmäriskipuskurilla ei ole mahdollista saavuttaa sille asetettuja tavoitteita vakauden edistämiseksi. Muutokset finanssimarkkinoilla voivat olla nopeita ja vaikeasti tarkasti ennalta arvioitavissa.

Asetusluonnoksessa luetellut riskitekijät ovat järjestelmäriskien kuvaajina Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan yleisesti ottaen perusteltuja. Myös indikaattorit/mittarit ja näiden määritelmät tukevat järjestelmäriskipuskurin soveltamista. Esitetyt mittarit eivät kuitenkaan kaikilta osin kata potentiaalisia riskitekijöitä ja näiden muutoksia. Yksityiskohtana mainittakoon lisäksi, että käsite vastuu on velvoitteita kuvattaessa velkaa asianmukaisempi käsite.

Finanssivalvonnan tulisi järjestelmäriskin osatekijöitä arvioidessaan kuitenkin voida nojautua laajemmin riskitekijöitä kuvaaviin mittareihin ja perustellusta syystä myös muuhun kokonaisharkintaan. Finanssivalvonta katsoo edelleen,

Taloudellinen analyysi ja operatiiviset riskit

että riskitekijöitä kuvaavia mittareita ei tulisi asetuksessa määritellä liian yksityiskohtaisesti.

Asetusluonnoksen 3 §:ssä mainitun lisäpääomavaatimuksen asettamisen edellytykset korostavat Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan liiallisesti suhdetta toisiin EU-maihin. Lisäpääomavaatimuksen asettamista ei voida yksinomaan perustaa siihen, minkälaiset Suomen olosuhteet ovat suhteessa toisten EU-maiden olosuhteiden keskitasoon. Arvioinnissa on perusteltua huomioida kansalliset erityispiirteet ja niiden kehitys yli ajan. Tällaisia voivat olla esim. riskien kasvun nopeus Suomessa ja lainsäädännölliset erityispiirteet. On myös olemassa vaara, että EU-maissa yleisesti tai alueellisesti johonkin riskiin ei aluksi suhtauduta riittävän vakavasti ja myöhemmin olosuhteiden muuttuessa käsitystä joudutaan nopeastikin muuttamaan.

Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF) on todennut 1.11.2017 päivätyssä Suomea koskevassa lausunnossaan, että järjestelmäriskipuskurin soveltamista ei tulisi sitoa mekaanisiin kriteereihin vaan soveltamisen pitäisi sallia harkintavallan käytön, kuitenkin niin, että soveltaminen olisi läpinäkyvää ja markkinatoimijoiden ennakoitavissa.

FINANSSIVALVONTA

Samu Kurri
osastopäällikkö

Peik Granlund
makrovakausanalyytikko